

[Anna Westergaard.]

ved det foreliggende Lovforslag, er en Nydannelse i vort Samfund, et Forsøg, og det er naturligt, at Forslaget ogsaa maa bære Forsøgets Præg. Loven vil betyde et Forsøg paa ad Frivillighedens Vej at faa saa godt som hele den Del af Ungdommen, som det her drejer sig om, med, de unge i Fabrikker, i løse Pladser og i Husgerningen, disse unge, som i Almindelighed ikke ad anden Vej har faaet nogen skolemæssig Uddannelse efter den almindelige Barne-skole. For alle, der ønsker Frivilligheds-princippet opretholdt for voksne Menne-skens Undervisning, er det af stor Betydning, at Forsøget paa dette Omraade falder godt ud, og for at faa dette positive Udfald af Eksperimentet er det aldeles afgørende, for det første hvad Skolen byder de unge, og for det andet, at der gøres et intensivt Arbejde for at paavirke de unge til at melde sig, og at de Kræfter, der gaar ind i Arbejdet med Paavirkning af de unge, faar al mulig Støtte til dette Arbejde.

Men det vigtigste bliver, hvad Skolen vil byde de unge, der melder sig, om Skolen faar et Indhold, som kan drage de unge til Skolen. Herom siges det klart i § 1, at der skal tilsigtes at give de unge Forstaaelse af Vilkaarene for det Erhvervsliv, i hvilket de er indtraadt, og af det Samfund, hvortil de hører, samt udvikle og udbygge deres Kundskaber og derigennem ogsaa bidrage til de unges karaktermæssige Udvikling — et stort Program og et godt Program. Paa det Punkt tør det nok siges, at Forslaget har vundet ved den Ændring, det er undergaaet i det andet høje Ting, hvorefter mindst Halvdelen af den paabudte Undervisning skal være den praktisk betonedede Undervisning, og hvorved Sang er overgaaet til at være frivilligt Fag. Der er derved skaffet passende Plads til den Del af Ungdomsskolens Opgave, der bestaar i at bibringe de unge Forstaaelse af vort Samfund og af deres Ansvar over for vort Samfund og til Udbygningen af de almindelige Kundskaber, hvorigennem, som anført i Forslaget, de unges karaktermæssige Udvikling skulde fremmes.

Jeg hilser altsaa denne Ændring med stor Tilfredshed. Det maa imidlertid ikke overses, at Lovforslaget ogsaa efter den nuværende ændrede Affattelse giver Mulighed for, at Fag, der tager Sigte paa den almindelige Del af Undervisningen, overhovedet ikke tages med i Undervisningen i en Ungdomsskole. Herom siger § 3, Stk. 2 — jeg synes egentlig noget i Modstrid med Lovforslagets § 1, Stk. 1 —, at et eller flere

af de almindelige Fag, f. Eks. Samfundslære, Historie og Naturfag, „kan“ føjes ind i Undervisningen, altsaa i Modsætning til det „skal“, der i Paragraffens Stk. 1 anvendes om den praktisk betonedede Undervisning. Skulde Skoleloven her være strengt logisk, maatte de to Afsnit efter Ordlyden i § 1 være ligestillede eller omtrent ligestillede, saaledes at det ikke paa Lovens Grund vilde være muligt at etablere Ungdomsskoler, som overhovedet ikke underviser i andet end de praktisk betonedede Fag og eventuelt i Gymnastik, altsaa i Virkeligheden Skoler, der ikke kan løse den hele Opgave, som er givet i § 1, Stk. 1, og dette bør naturligvis ikke ske.

Nu indeholder hverken Lovforslaget eller Bemærkningerne noget Udkast til eller Mønster for en fuld Undervisningsplan for en Ungdomsskole, men der findes dog paa dette Punkt en Vejledning i Bemærkningerne til Lovforslaget ad § 3. Det anføres her, at Ungdomsudvalgets Betænkning med Hensyn til Undervisningen skal danne Grundlaget for Udførelsen af Lovens § 3 i Praksis, og dette maa altsaa være den Retningslinie, der gives for Opstilling af Planen for Undervisningen i en Ungdomsskole. I denne Betænkning fra Ungdomsudvalget, Side 80, udtaler da Udvalget, at det er Hensigten, at et eller flere af de i Lovforslagets § 1, Stk. 2, nævnte almindelige Fag normalt maa forefindes paa Undervisningsplanen. Her finder vi altsaa Lovens Forudsætninger, og jeg vil stærkt understrege det, fordi jeg mener, at denne Udførelse i Praksis af Lovens Bestemmelser er nødvendig for, at Lovens hele Formaal kan opfyldes, og fordi det sikkert vil virke som en Tiltrækning for en meget stor Del af de unge, at saadan Undervisning gives. For det danske Samfund er det af stor Vigtighed, at netop de unge, det drejer sig om her, faar Indblik i Samfundsforholdene og lærer noget om deres eget Ansvar over for det Samfund, de skal leve i. Det er ikke den mindst vigtige Side af Ungdomsskolens Opgave.

Man maa herefter gaa ud fra, at det er Meningen, at Ungdomsskolens Undervisningsplan skal indrettes efter Lovens Forudsætninger og efter Ungdomsskolens hele Formaal, og man maa gaa ud fra, at Bestemmelsen om, at den almindelige og mod Samfundslivet rettede Undervisning kan udelades, er at forstaa saadan, at den normalt ikke maa udelades, altsaa saaledes, at den meget ensidige Undervisning kun tillades i Tilfælde af, at særlige Vanskeligheder er for Haanden. Man forebygger ved en saadan almindelig Gennemførelse af